

**Dostosowania wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny z historii dla klasy szóstej szkoły podstawowej
do programu nauczania „Wczoraj i dziś”**

Temat lekcji	Poziom podstawowy dopuszczający uczeń:	Poziom podstawowy dostateczny uczeń:	Poziom ponadpodstawowy dobry uczeń:	Poziom ponadpodstawowy bardzo dobry uczeń:	Poziom ponadpodstawowy celujący uczeń:
Rozdział I. Narodziny nowożytnego świata 1. Wielkie odkrycia geograficzne	– wymienia Krzysztofa Kolumba jako odkrywcę Ameryki	– podaje rok odkrycia Ameryki (1492 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia – wskazuje na mapie Indie, Amerykę – podaje przykłady towarów sprowadzanych z Indii (przyprawy, jedwab)	– wymienia nowości w technice żeglarskiej, które umożliwiły dalekomorskie wyprawy – poprawnie posługuje się terminami: karawela, Kompas	– podaje lata pierwszej wyprawy dookoła Ziemi (1519–1522 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia – wskazuje Ferdynanda Magellana jako dowódcę wyprawy dookoła świata i przedstawia jej znaczenie	– podaje przyczyny wielkich odkryć geograficznych – wskazuje na mapie trasy najważniejszych wypraw przełomu XV i XVI w. oraz wymienia ich dowódców (Krzysztof Kolumb, Ferdynand Magellan, Vasco da Gama, Bartłomiej Diaz) – poprawnie posługuje się terminem: tubylec – wyjaśnia, dlaczego ludność tubylczą Ameryki nazwano Indianami
2. Skutki odkryć geograficznych	– wymienia nazwy rdzennych ludów Ameryki (Majowie,	– podaje przykłady towarów, które przewożono między	– poprawnie posługuje się terminem: cywilizacje	– wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Majów,	– poprawnie posługuje się terminami: kolonia, niewolnik, plantacja

	Aztekowie i Inkowie) – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: Stary Świat, Nowy Świat	Ameryką a Europą	prekolumbijskie – wymienia dokonania rdzennych ludów Ameryki – przedstawia po jednym pozytywnym i negatywnym skutku wielkich odkryć geograficznych – wskazuje odkrycie Ameryki jako początek epoki nowożytnej	Azteków i Inków	– przedstawia politykę Hiszpanów i Portugalczyków w Nowym Świecie – tłumaczy przyczyny przewagi Europejczyków nad tubylczą ludnością Ameryki – opowiada o sytuacji niewolników na plantacjach w Ameryce
3. Renesans – narodziny nowej epoki	– wskazuje Włochy jako kolebkę renesansu, – wymienia Leonarda da Vinci i Michała Anioła jako wybitnych twórców włoskiego odrodzenia	– wyjaśnia, w czym przejawiała się renesansowa radość życia	– poprawnie posługuje się terminem: mecenat – wymienia wybitnych twórców epoki odrodzenia i podaje przykłady ich dzieł	– charakteryzuje sztukę renesansową, wskazując główne motywy podejmowane przez twórców,	– poprawnie posługuje się terminem: fresk, podaje przykład dzieła wykonanego tą techniką

5. Reformacja – czas wielkich zmian	– wskazuje wystąpienie Marcina Lutra jako początek reformacji – poprawnie posługuje się terminem: odpust	– wymienia wyznania protestanckie – poprawnie posługuje się terminami: reformacja, protestanci – określa początek reformacji (1517 r.) i zaznacza tę datę na osi czasu	– wskazuje sprzedaż odpustów jako jedną z przyczyn reformacji – charakteryzuje wyznania protestanckie i podaje ich założycieli	– poprawnie posługuje się terminami: pastor, celibat, zbór – wskazuje objawy kryzysu w Kościele katolickim jako przyczynę reformacji	– opisuje okoliczności powstania anglikanizmu – przedstawia skutki reformacji
6. Kontrreformacja	– poprawnie posługuje się terminem: sobór – przy pomocy nauczyciela przedstawia przyczyny zwołania soboru w Trydencie – wskazuje zakon jezuitów jako instytucję powołaną do walki z reformacją	– oblicza, jak długo obradował sobór trydencki i zaznacza to na osi czasu (daty powinny być podane przez nauczyciela)	– poprawnie posługuje się terminami: kontrreformacja, seminarium duchowne – przedstawia zadania seminariów duchownych w dobie kontrreformacji – wyjaśnia cel założenia zakonu jezuitów – wymienia Ignacego Loyolę jako założyciela zakonu jezuitów	– przedstawia postanowienia soboru trydenckiego – poprawnie posługuje się terminami: heretyk, inkwizycja, indeks ksiąg zakazanych	– wyjaśnia cel utworzenia inkwizycji i indeksu ksiąg zakazanych
Rozdział II. W Rzeczypospolitej	– poprawnie posługuje się	– poprawnie posługuje się	– przedstawia zróżnicowanie stanu	– przedstawia prawa i obowiązki szlachty,	– wskazuje wpływ przywilejów

szlacheckiej 1. Demokracja szlachecka	terminami: szlachta, herb, szabla – przedstawia prawa szlachty odziedziczone po rycerskich przodkach – wymienia zajęcia szlachty – wskazuje na ilustracji postać szlachcica	terminami: demokracja szlachecka, przywilej, magnateria, szlachta średnia, szlachta zagrodowa, gołota – wymienia izby sejmu walnego – przedstawia zróżnicowanie stanu szlacheckiego – wyjaśnia funkcjonowanie zasady liberum veto	szlacheckiego – wyjaśnia funkcjonowanie zasady liberum veto – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji Nihil novi (1505 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia	– poprawnie posługuje się terminem: pospolite ruszenie	szlacheckich na pozycję tego stanu – przedstawia prawa otrzymane przez szlachtę na mocy konstytucji Nihil novi
2. W folwarku szlacheckim	– poprawnie posługuje się terminami: folwark, dwór – na podstawie ilustracji z podręcznika wymienia elementy wchodzące w skład folwarku szlacheckiego – opisuje zajęcia chłopów i mieszczan	– poprawnie posługuje się terminami: spław wiślany, szkuta, spichlerz, pańszczyzna – przedstawia gospodarczą działalność szlachty – wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie i najważniejsze porty położone nad Wisłą – wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane do kraju	– wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie i najważniejsze porty położone nad Wisłą – wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane do kraju	– wyjaśnia przyczyny i sposoby powiększania się majątków szlacheckich – tłumaczy, dlaczego szlachta uchwaliła ustawy antychłopskie i antymieszczańskie	– wymienia najważniejsze ustawy wymierzone przeciw chłopom i mieszczanom

3. W czasach ostatnich Jagiellonów	– wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów: Zygmunta I Starego i Zygmunta Augusta – wskazuje na obrazie Jana Matejki Hołd pruski postaci Zygmunta Starego i Albrechta Hohenzollerna	– podaje i zaznacza na osi czasu datę hołdu pruskiego (1525 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia	– wskazuje na mapie Prusy Książęce, Prusy Królewskie, Inflanty – opisuje zależność Prus Książęcych od Polski – wyjaśnia przyczyny najazdu Iwana Groźnego na Inflanty	– przedstawia przyczyny wojny Polski z zakonem krzyżackim (1519–1521 r.) – wymienia państwa walczące o Inflanty i wskazuje sporne terytorium na mapie	– wyjaśnia skutki rywalizacji Polski, Szwecji, Moskwy i Danii o Inflanty
4. Odrodzenie na ziemiach polskich	– wymienia Mikołaja Kopernika jako twórcę teorii heliocentrycznej – wskazuje Wawel jako przykład budowl renesansowej w Polsce – poprawnie posługuje się terminem: włoszczyzna i wskazuje jego pochodzenie	– wymienia Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego jako twórców literatury renesansowej w Polsce – wyjaśnia przyczyny twórczości literackiej w języku polskim	– charakteryzuje odkrycie Mikołaja Kopernika i pokazuje różnice między teorią polskiego astronoma a dotychczas obowiązującą koncepcją budowy wszechświata	– poprawnie posługuje się terminami: arras, krużganki, – charakteryzuje krótko twórczość Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego – opisuje Wawel jako przykład architektury renesansu w Polsce	– uzasadnia tezę, że Mikołaj Kopernik był człowiekiem renesansu – przywołuje Galileusza jako zwolennika teorii Kopernika
5. Rzeczpospolita Obojga Narodów	– wskazuje na mapie Lublin i Rzeczpospolitą Obojga Narodów – wskazuje na	– podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania unii lubelskiej (1569 r.), określa wiek, w	– poprawnie posługuje się terminami: unia personalna, unia realna	– przedstawia postanowienia unii lubelskiej – charakteryzuje strukturę narodową i	– analizuje wygląd herbu I Rzeczypospolitej i porównuje go z herbem Królestwa

	obrazie Jana Matejki Unia lubelska postać Zygmunta II Augusta jako autora i pomysłodawcę unii	którym doszło do tego wydarzenia	– wyjaśnia nazwę Rzeczpospolita Obojga Narodów – wskazuje na mapie Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie	wyznaniową I Rzeczypospolitej	Polskiego
6. „Państwo bez stosów”	– wskazuje wielowyznaniowość I Rzeczypospolitej – poprawnie posługuje się terminem: tolerancja – zauważa potrzebę poszanowania odmienności religijnej i kulturowej	– wymienia wyznania zamieszkujące Rzeczpospolitą Obojga Narodów – wskazuje cel podpisania konfederacji warszawskiej – podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania konfederacji warszawskiej (1573 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia – wyjaśnia, co oznacza, że Polska była nazywana „państwem bez stosów”	– przedstawia postanowienia konfederacji warszawskiej – poprawnie posługuje się terminem: innowierca – nazywa świątynie różnych wyznań	– wskazuje na mapie Raków i Pińczów jako ważne ośrodki reformacji w Polsce	– omawia wkład innych wyznań w rozwój szkolnictwa I Rzeczypospolitej
7. Pierwsza wolna elekcja	– poprawnie posługuje się terminem: elekcja	– poprawnie posługuje się terminami: wolna	– opisuje przebieg pierwszego bezkrólewia i	– przedstawia zasady wyboru monarchy – na podstawie obrazu	– wyjaśnia skutki wolnych elekcji

	– krótko opisuje, dlaczego polskich władców zaczęto wybierać drogą wolnej elekcji – wskazuje Henryka Walezego jako pierwszego króla elekcyjnego	elekcja, bezkrólewie – podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszej wolnej elekcji (1573 r.)	wyjaśnia, kim był interrex	Canaletta opisuje miejsce i przebieg wolnej elekcji	
Rozdział III. W obronie granic Rzeczypospolitej 1. Wojny z Rosją	– wskazuje na mapie Inflanty i Carstwo Rosyjskie – wymienia Stefana Batorego jako kolejnego po Henryku Walezym władcę Polski – poprawnie posługuje się terminem: hetman	– opisuje, w jakim celu została utworzona piechota wybraniecka – przedstawia, jak zakończyły się wojny o Inflanty prowadzone przez Stefana Batorego – podaje i zaznacza na osi czasu datę bitwy pod Kłuszynem (1610 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia – wskazuje na mapie Moskwę i Kłuszyn	– opowiada o znaczeniu bitwy pod Kłuszynem – przywołuje Stanisława Żółkiewskiego jako dowódcę bitwy pod Kłuszynem	– przedstawia przyczyny najazdu Iwana Groźnego na Inflanty – poprawnie posługuje się terminami: piechota wybraniecka, dymitriada, Kreml, bojar	– wskazuje na mapie tereny przyłączone przez Polskę w wyniku interwencji w Rosji (po pokoju w Polanowie i Jamie Zapolskim) – opisuje następstwa dymitriady
2. Początek wojen ze Szwecją	– wymienia elementy uzbrojenia husarza i pokazuje je na ilustracji – wskazuje na mapie	– wskazuje na mapie Kircholm i Pomorze Gdańskie – podaje datę bitwy pod Kircholmem	– wyjaśnia, dlaczego przeniesiono stolicę z Krakowa do Warszawy	– charakteryzuje przyczyny wojen polsko-szwedzkich w XVII w. – poprawnie posługuje	– wskazuje na mapie Oliwę – podaje datę bitwy pod Oliwą (1627 r.) i wyjaśnia znaczenie

	Szwecję, Inflanty i Wisłę – wymienia stolice Polski (Gniezno, Kraków, Warszawa)	(1605 r.) i nazwisko dowódcy polskich wojsk (Jan Karol Chodkiewicz)		się terminem: cło – opowiada przebieg wojny o Inflanty	tego starcia
3. Powstanie Chmielnickiego	– wskazuje Bohdana Chmielnickiego jako przywódcę powstania Kozaków na Ukrainie – wymienia elementy uzbrojenia Kozaków i pokazuje je na ilustracji – rozpoznaje na ilustracji Kozaka wśród przedstawicieli innych grup społecznych	– wyjaśnia, kim byli Kozacy – wskazuje na mapie Ukrainę – podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania kozackiego (1648 r.)	– poprawnie posługuje się terminem: Zaporże – wskazuje na mapie Zaporże i Dzikie Pola	– wyjaśnia, kim byli Kozacy rejestrowi – przedstawia zajęcia i sytuację Kozaków – wskazuje na mapie najważniejsze bitwy powstania (Żółte Wody, Korsuń, Beresteczko)	– uzasadnia tezę, że powstanie Chmielnickiego było wojną domową
4. Potop szwedzki	– poprawnie posługuje się terminem: potop szwedzki – wskazuje Stefana Czarnieckiego jako bohatera walk ze Szwedami – wymienia obronę Jasnej Góry jako przełomowy moment potopu	– wyjaśnia, dlaczego najazd Szwedów nazwano potopem – przedstawia na ilustracji uzbrojenie piechoty szwedzkiej – podaje i zaznacza na osi czasu daty potopu szwedzkiego (1655–1660 r.)	– charakteryzuje postaci Stefana Czarnieckiego i Augustyna Kordeckiego – uzasadnia znaczenie bohaterskiej obrony Częstochowy dla prowadzenia dalszej walki z najeźdźcą – podaje i zaznacza na osi czasu datę pokoju	– charakteryzuje postępowanie Szwedów wobec ludności polskiej – poprawnie posługuje się terminem: wojna podjazdowa – wskazuje na mapie Lwów i Prusy Książęce	– wyjaśnia przyczyny prowadzenia wojny podjazdowej przez Polskę – przedstawia zobowiązania Jana Kazimierza złożone podczas ślubów lwowskich

	szwedzkiego – wskazuje na mapie Częstochowę i Inflanty		w Oliwie (1660 r.)		
5. Wojny z Turcją	– poprawnie posługuje się terminami: sułtan, husarz, janczar – podaje przyczyny wyprawy Jana III Sobieskiego pod Wiedeń – wskazuje na mapie Wiedeń	– poprawnie posługuje się terminami: islam, wezyr – charakteryzuje postaci Jana III Sobieskiego i Kara Mustafy – podaje i zaznacza na osi czasu daty bitwy pod Chocimiem (1673 r.) oraz odsieczy wiedeńskiej (1683 r.)	– wymienia skutki wojen z Turcją – wskazuje na mapie Podole, Chocim i Kamieniec Podolski	– poprawnie posługuje się terminami: haracz, ekspansja – podaje i zaznacza na osi czasu daty najazdu tureckiego i oblężenia Kamieńca Podolskiego (1672 r.)	– wskazuje na mapie tereny, na których toczyła się wojna (Podole) oraz miejsca najważniejszych wydarzeń (Cecora Kamieniec Podolski, Chocim) – wymienia przyczyny początkowych niepowodzeń wojsk polskich w walce z Turkami w II poł. XVII w.
6. Kryzys Rzeczypospolitej	– charakteryzuje XVII stulecie jako czas wielu konfliktów wojennych prowadzonych przez Rzeczpospolitą	– wskazuje na mapie państwa, z którymi Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII w.	– wymienia skutki wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w., w tym m.in. wyniszczenie kraju i straty terytorialne	– poprawnie posługuje się terminem: liberum veto – wskazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą (Inflanty, Podole, Prusy Książęce, część Ukrainy)	– wymienia przyczyny uzależnienia Polski od obcych państw
7. Barok i sarmatyzm	– opowiada o sposobach spędzania czasu wolnego przez szlachtę na	– wymienia najwybitniejsze dzieła sztuki barokowej w Polsce i	– poprawnie posługuje się terminem: barok – zaznacza na osi	– z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały	– charakteryzuje ideologię sarmatyzmu – wyjaśnia pochodzenie terminu

	przełomie XVII i XVIII w. – wskazuje pozytywne i negatywne cechy szlachty polskiej tego okresu	Europie (np. Wersal, pałac w Wilanowie)	czasu epokę baroku – wymienia dwie–trzy cechy charakterystyczne architektury barokowej	zbudowane w stylu barokowym – wyjaśnia, czym były kalwarie – opisuje strój sarmacki na podstawie ilustracji	sarmatyzm – wyjaśnia znaczenie określenia „złota wolność szlachecka”
Rozdział IV. Od absolutyzmu do republiki 1. Monarchia absolutna we Francji	– krótko opisuje zakres władzy króla w monarchii absolutnej – przywołuje postać Ludwika XIV jako władcy absolutnego – wskazuje na mapie Francję	– poprawnie posługuje się terminem: monarchia absolutna – wymienia uprawnienia monarchy absolutnego	– wyjaśnia, dlaczego Ludwika XIV określano mianem Króla Słońce – wskazuje czas panowania Ludwika XIV (XVII w.) – opisuje życie w Wersalu w czasach Ludwika XIV	– poprawnie posługuje się terminami: manufaktura, cło, import, eksport – wyjaśnia, dlaczego Francja była europejską potęgą	– przedstawia, w jaki sposób doszło do wzmocnienia władzy królewskiej we Francji
2. Monarchia parlamentarna w Anglii	– wskazuje na mapie Anglię i Londyn – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: parlament – wskazuje organy władzy w monarchii parlamentarnej	– poprawnie posługuje się terminem: monarchia parlamentarna – wskazuje Anglię jako kraj o ustroju monarchii parlamentarnej	– wymienia i krótko charakteryzuje postaci Karola I Stuarta, Olivera Cromwella i Wilhelma Orańskiego – przedstawia zakres władzy dyktatora	– wyjaśnia przyczyny konfliktu Karola I z parlamentem – przedstawia Deklarację praw narodu angielskiego	– charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej
3. Oświecenie w Europie	– poprawnie posługuje się terminem: oświecenie – zaznacza na osi	– poprawnie posługuje się terminem: klasycyzm – wymienia przykłady budowli	– charakteryzuje styl klasycystyczny – z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te,	– tłumaczy, dlaczego nowa epoka w kulturze europejskiej została nazwana oświeceniem	– charakteryzuje ideologię oświecenia

	czasu epokę oświecenia – podaje przykład dokonania naukowego lub technicznego epoki oświecenia (np. termometr lekarski, maszyna parowa)	klasycystycznych w Polsce i Europie – wymienia najważniejsze dokonania naukowe i techniczne epoki oświecenia	które zostały zbudowane w stylu klasycystycznym	– przedstawia postać Monteskiusza i wyjaśnia, na czym polegała opracowana przez niego koncepcja trójpodziału władzy	
4. Nowe potęgi europejskie	– wskazuje na mapie Rosję, Austrię i Prusy w XVIII w. – wymienia Marię Teresę, Józefa II, Piotra I i Fryderyka Wielkiego jako władców Austrii, Rosji i Prus – wskazuje Rosję, Austrię i Prusy jako potęgi europejskie XVIII stulecia	– poprawnie posługuje się terminami: <i>absolutyzm</i>, <i>absolutyzm oświecony</i> – wskazuje na mapie Petersburg jako nową stolicę Rosji	– wskazuje wpływ ideologii oświecenia na reformy w krajach absolutyzmu – podaje przykłady reform w monarchiach absolutyzmu oświeconego	– wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach – wyjaśnia, dlaczego monarchowie absolutyzmu oświeconego nazywali siebie „sługami ludu”	– wyjaśnia związki między pojawieniem się nowych potęg w Europie Środkowej a sytuacją w Rzeczypospolitej – opisuje skutki uzyskania przez Rosję dostępu do Bałtyku
5. Stany Zjednoczone Ameryki	– wskazuje na mapie Stany Zjednoczone – określa czas powstania Stanów Zjednoczonych – wymienia	– poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia</i>, <i>konstytucja</i> – wskazuje na mapie kolonie brytyjskie w	– wyjaśnia, dlaczego Amerykanie mówią w języku angielskim – porównuje pierwszą flagę USA z flagą współczesną,	– przedstawia przyczyny wybuchu wojny między kolonistami a rządem brytyjskim – opisuje wydarzenie	– charakteryzuje znaczenie Deklaracji niepodległości – przedstawia udział Polaków w walce o niepodległość USA

	Tadeusza Kościuszkę i Kazimierza Pułaskiego jako polskich bohaterów walki o niepodległość USA – przywołuje postać Jerzego Waszyngtona jako pierwszego prezydenta USA	Ameryce Północnej – wymienia strony konfliktu w wojnie o niepodległość Stanów – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji USA – pierwszej takiej ustawy na świecie (1787 r.)	wskazując zauważone podobieństwa i różnice	zwane bostońskim picciem herbaty – poprawnie posługuje się terminem: <i>bojkot</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę powstania Stanów Zjednoczonych (4 lipca 1776 r.)	
Rozdział V. Upadek Rzeczypospolitej 1. Rzeczpospolita pod rządami Wettinów	– wymienia Augusta II Mocnego i Augusta III Sasa jako monarchów sprawujących władzę w Polsce na początku XVIII w. – opisuje konsekwencje wyboru dwóch władców jednocześnie	– poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, anarchia</i> – wskazuje na mapie Saksonię – wymienia przyczyny anarchii w Polsce	– przedstawia Stanisława Konarskiego jako reformatora Rzeczypospolitej i krótko opisuje propozycje jego reform	– posługuje się terminami: <i>konfederacja, liberum veto, wolna elekcja, przywileje, złota wolność szlachecka</i> – wyjaśnia sens powiedzeń: <i>Od Sasa do Lasa i Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa</i>	– przedstawia postać Stanisława Leszczyńskiego – charakteryzuje projekty reform w I poł. XVIII w.
2. Pierwszy rozbiór Polski	– poprawnie posługuje się	– charakteryzuje postać Stanisława	– poprawnie posługuje się	– opisuje okoliczności wyboru Stanisława	– porównuje postawy rodaków wobec

	terminem: <i>rozbiory Polski</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszego rozbioru Polski (1772 r.) – wymienia państwa, które dokonały pierwszego rozbioru Polski i wskazuje je na mapie – przywołuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego jako ostatniego króla Polski	Augusta Poniatowskiego – wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas pierwszego rozbioru – przedstawia przyczyny pierwszego rozbioru Polski – ocenia postawę Tadeusza Rejtana	terminami: <i>ambasador, emigracja</i>	Augusta na króla Polski – wymienia reformy Stanisława Augusta w celu naprawy oświaty i gospodarki w II poł. XVIII w. – wskazuje następstwa konfederacji barskiej	rozbioru państwa na podstawie analizy obrazu Jana Matejki <i>Rejtan – Upadek Polski</i>
3. Kultura polskiego oświecenia	– wskazuje Stanisława Augusta jako oświeceniowego mecenasa sztuki – podaje przykład zasług ostatniego króla dla rozwoju kultury polskiej	– poprawnie posługuje się terminem: <i>szkoła parafialna</i> – podaje przykłady przedmiotów nauczanych w szkołach parafialnych	– poprawnie posługuje się terminem: <i>obiady czwartkowe</i> – przedstawia przyczyny powołania Komisji Edukacji Narodowej	– wskazuje cel wychowania i edukacji młodzieży w XVIII w. – charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną – podaje przykłady budowli klasycystycznych	– charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego – przedstawia zadania Teatru Narodowego i czasopisma „Monitor” – omawia zmiany wprowadzone w polskim szkolnictwie przez KEN

4. Sejm Wielki i Konstytucja 3 Maja	– poprawnie posługuje się terminem: <i>konstytucja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 r.) – wymienia państwa, które dokonały drugiego rozbioru Polski	– na obrazie Jana Matejki <i>Konstytucja 3 maja 1791 roku</i> wskazuje współtwórców konstytucji: Stanisława Augusta Poniatowskiego i Stanisława Małachowskiego	– podaje i zaznacza na osi czasu daty obrad Sejmu Wielkiego (1788–1792 r.) i drugiego rozbioru (1793 r.) – wymienia najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego – wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja (zniesienie <i>liberum veto</i> i wolnej elekcji)	– wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas drugiego rozbioru – podaje cel obrad Sejmu Wielkiego – przedstawia okoliczności zawiazania konfederacji targowickiej i podaje jej datę (1792 r.)	– charakteryzuje postać Stanisława Małachowskiego – opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozbiorze – wskazuje na mapie Targowicę, Dubienkę i Zieleńce
5. Powstanie kościuszkowskie i trzeci rozbiór Polski	– wskazuje Tadeusza Kościuszkę jako naczelnika powstania – wymienia państwa, które dokonały trzeciego rozbioru Polski	– poprawnie posługuje się terminami: <i>naczelnik</i>, <i>kosynierzy</i>, <i>zaborcy</i>	– charakteryzuje postać Tadeusza Kościuszki – poprawnie posługuje się terminem: <i>insurekcja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu daty insurekcji kościuszkowskiej (1794 r.) oraz trzeciego rozbioru Polski (1795 r.) – wymienia	– wskazuje na mapie Kraków i tereny utracone przez Polskę podczas trzeciego rozbioru – charakteryzuje postać Wojciecha Bartosa – opowiada o bitwie pod Racławicami i przedstawia jej znaczenie – wskazuje na mapie Racławice i Połaniec	– wyjaśnia, dlaczego Kościuszko zdecydował się wydać Uniwersał połaniecki – wskazuje następstwa upadku powstania kościuszkowskiego

			przyczyny wybuchu i upadku powstania kościuszkowskiego		
Rozdział VI. Rewolucja francuska i okres napoleoński 1. Rewolucja francuska	– wskazuje na mapie Francję i Paryż – poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja, rewolucja, Bastylia</i> – podaje wydarzenie, które rozpoczęło rewolucję francuską	– wyjaśnia, dlaczego Francuzi obchodzą swoje święto narodowe 14 lipca	– poprawnie posługuje się terminami: <i>burżuazja, Stany Generalne</i> – wymienia i charakteryzuje stany społeczne we Francji – podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji (14 lipca 1789 r.)	– charakteryzuje postać Ludwika XVI – przedstawia przyczyny wybuchu rewolucji burżuazyjnej – poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia konstytucyjna</i>	– opisuje położenie stanów społecznych we Francji – wyjaśnia zadania Konstytuanty – przedstawia najważniejsze zapisy Deklaracji praw człowieka i obywatela
2. Republika Francuska	– poprawnie posługuje się terminami: <i>gilotyna, terror</i> – przedstawia okoliczności stracenia Ludwika XVI	– przedstawia przyczyny obalenia władzy Ludwika XVI – poprawnie posługuje się terminem: <i>republika</i>	– charakteryzuje postać Maksymiliana Robespierre’a – wskazuje na mapie państwa, z którymi walczyła rewolucyjna Francja	– poprawnie posługuje się terminami: <i>jakobini, dyktatoriat</i> – opisuje rządy jakobinów – wyjaśnia, dlaczego rządy jakobinów nazwano Wielkim Terrorem	– przedstawia, w jaki sposób jakobinów odsunięto od władzy – charakteryzuje rządy dyktatoriatu

3. Epoka Napoleona Bonapartego	– charakteryzuje krótko postać Napoleona Bonapartego jako cesarza Francuzów i wybitnego dowódcę – określa I poł. XIX w. jako epokę napoleońską – przedstawia na infografice uzbrojenie żołnierzy epoki napoleońskiej	– wskazuje na mapie państwa, z którymi toczyła wojny napoleońska Francja – poprawnie posługuje się terminem: <i>zamach stanu</i> – przedstawia okoliczności przejścia władzy przez Napoleona	– podaje datę decydującej bitwy pod Austerlitz i wskazuje tę miejscowość na mapie – wskazuje na mapie tereny zależne od Francji	– przedstawia położenie Francji w Europie podczas rządów dyktatoratu – poprawnie posługuje się terminem: <i>blokada kontynentalna</i> – wyjaśnia przyczyny wprowadzenia blokady kontynentalnej przeciw Anglii	– charakteryzuje Kodeks Napoleona i podaje datę jego uchwalenia (1804 r.) – wymienia reformy wprowadzone przez Napoleona – podaje datę pokoju w Tylży (1807 r.) i przedstawia jego postanowienia
4. Upadek Napoleona	– poprawnie posługuje się terminem: <i>Wielka Armia</i> – wskazuje na mapie Rosję i Moskwę	– opisuje, jak zakończyła się wyprawa Napoleona na Rosję	– przedstawia przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję – opisuje, w jakich warunkach atmosferycznych wycofywała się Wielka Armia	– wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Lipskiem została nazwana „bitwą narodów” – wskazuje na mapie państwa koalicji antyfrancuskiej, Elbę i Lipsk– opisuje skutki wyprawy Napoleona na Rosję– podaje datę bitwy pod Lipskiem (1813 r.)	– przedstawia skutki klęski Napoleona pod Lipskiem

5. Legiony Polskie we Włoszech	– wymienia państwa zaborcze– wyjaśnia, kim byli Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki– podaje nazwę hymnu Polski i wskazuje jego związek z Legionami Polskimi we Włoszech	– poprawnie posługuje się terminami: <i>legiony</i>, <i>emigracja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę utworzenia Legionów Polskich we Włoszech (1797 r.)	– wskazuje na mapie Włochy, Francję i San Domingo – przedstawia cel utworzenia Legionów Polskich i opisuje walki z ich udziałem	– wyjaśnia, dlaczego Polacy wzięli nadzieję na niepodległość z Napoleonem	– opisuje udział legionistów w wojnach napoleońskich – przedstawia powody wysłania legionistów na San Domingo
6. Księstwo Warszawskie	– wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie – podaje przyczyny likwidacji Księstwa Warszawskiego	– przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego, – wskazuje na mapie Tylżę – podaje i zaznacza na osi czasu daty utworzenia i likwidacji Księstwa Warszawskiego (1807 r., 1815 r.)	– charakteryzuje postać księcia Józefa Poniatowskiego	– przedstawia okoliczności powiększenia terytorium Księstwa Warszawskiego – wskazuje na mapie Raszyn	– wyjaśnia znaczenie mitu napoleońskiego dla podtrzymania pamięci o Legionach

Opracowała: D. Molenda-Mokosa